

Udskriftsdato: 23. december 2025

2022/2 BSF 12 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om aktivt fravalg af organdonation fra det fyldte 18. år i Danmark (borgerforslag)

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 5. januar 2023 af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Peder Hvelplund (EL), Martin Lidegaard (RV), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Peter Seier Christensen (NB), Peter Kofod (DF) og Aaja Chemnitz (IA)

Forslag til folketingsbeslutning
om aktivt fravalg af organdonation fra det fyldte 18. år i Danmark
(borgerforslag)

Der indføres aktivt fravalg af organdonation i Danmark fra det fyldte 18. år.

Bemærkninger til forslaget

Borgerforslagets hovedstillers 15-årige datter Josephine døde, mens hun ventede på et nyt hjerte. Hun blev en af de 18, der døde på ventelisten i 2020 på grund af en grim halsbetændelse.

Hovedstilleren vil opfordre alle danskere, patientforeninger samt de politiske partier i Danmark til:

At drøfte og støtte op omkring lovændringen – At tale med jeres familier – At tage stilling til spørgsmålet, før ulykken sker!

Som inspiration, jf. hovedstillersens personlige perspektiv, og mulig måde:

1. Forslagsstiller - Drivkraften - Dødens levende tal
2. Lovændringens betydning
3. Før lovændringen træder i kraft
4. Lovgivningen i dag
5. Formålet med at indføre aktivt fravalg
6. Hjælp til de pårørende og dem på ventelisten
7. Danskerne er positive overfor ændring af lovgivningen
8. Megafonmåling
9. Opfordring til danskerne virker

1. Hovedstillersens navn er Mads Sebbelov

Han er en far, der blev tvunget ind i et fællesskab, som han ikke kan melde sig ud af igen. Det er et fællesskab af forældre, der har mistet deres barn på ventelisten til et nyt organ efter en grufuld halsbetændelse, der blev til et hjertesvigt og en kamp for livet. Det er en skrækkelig erfaring at se sin datter dø for øjnene af en, en tung kompliceret sorg følger hovedstilleren og hovedstillersens familie resten af livet – en sorg, som hovedstilleren desværre deler med mange andre familier og forældre, for siden 2010 er 330 døde på ventelisten, deres familier har mistet et barn, en ung, en mor, en far.

Drivkraften

Hovedstilleren ønsker for ingen, at de skal lide samme skæbne som Josephine – at de skal dø, mens de venter på et organ – eller for andre forældre at blive del af fællesskabet. Det er hovedstillersens personlige måde at håndtere tabet og sorgen meningsfuldt på.

Dødens levende tal

408 danskere stod i 2020 på ventelisten til et nyt organ. Og mens 368 af dem kan blive holdt kunstigt i live gennem dialyse, mens de venter på en ny nyre, er situationen endnu mere kritisk for de mennesker, der venter på et livreddende hjerte, lunger eller en lever. Her er udløbsdatoen på livet helt tæt på.

Virkeligheden fortæller

At kun lidt over 20 pct. af Danmarks befolkning har registreret sig i donorregisteret (1.250.341 pr. 30. juni 2021 ud af den samlede befolkning på 5,8 millioner). At kun 15.565 unge (15-19-årige) har taget stilling til organdonation pr. 30. juni 2021 (kilde: organdor.dk).

Hovedstilleren mener derfor

Det kræver politisk ansvarlighed i fællesskab at drøfte spørgsmålet, så lovændringen bliver en realitet til nytte for alle i Danmark i fremtiden. Danskerne har behov for et kærligt skub, hvor det forsat vil være muligt aktivt at til- eller framelde sig som organdonor i det digitale donorregister i overensstemmelse med respekten for den personlige vilje og holdning til spørgsmålet.

2. Lovændringens betydning

Aktivt fravalg er en model, hvor man aktivt skal registrere sig med et nej, hvis man ikke ønsker at være organdonor. Myndige borgere, der ikke aktivt registrerer, at de ikke ønsker at donere, vil i denne

model som udgangspunkt være organdonorer. Under denne model fastholdes Donorregistret og alle de valgmuligheder, der eksisterer i dag.

At der kontinuerligt og i højere grad opfordres og informeres fra myndighedernes side omkring ordningen.

At alle fra det fyldte 18. år pr. automatik vil blive tilmeldt Donorregistreret (undtagen hvis holdningen i forvejen er registreret i det digitale donorregister).

At det fortsat vil være muligt aktivt at til- eller framelde sig som organdonor i det digitale donorregister, jf. de valgmuligheder, der eksisterer i dag, og som forbliver uændret.

At alle over 15 år fortsat selv kan bestemme, om de vil tillade transplantation af deres organer i tilfælde af død, ved at tilmelde sig det digitale donorregister, jf. lovændringen i 2019.

3. Før lovændringen træder i kraft

Der skal laves en massiv national oplysningskampagne med en varighed på minimum 1 år, så danskerne er oplyste og bekendt med lovændringens konsekvenser og valgmuligheder.

4. Lovgivningen i dag

Alle over 15 år kan i dag selv bestemme, om de vil tillade transplantation af deres organer i tilfælde af død, ved at tilmelde sig organdonorregisteret på sundhed.dk (kilde: Sundhedsministeriet).

9 ud af 10 danskere har en positiv holdning til organdonation, men det er kun lige godt hver fjerde dansker, som har registreret sin holdning i Donorregistret.

Ulempen ved lovgivning er, at kun et fåtal af danskerne får det gjort til trods for oplysning og kampagner.

5. Formålet med at indføre aktivt fravalg

At sende et næstekærligt signal om, at vi som samfund står ved og siger ja til organdonation.

At nedbringe antallet af dødsfald på ventelisten til et nyt organ.

At få forældre med børn (under 15 år) til tidligere at drøfte og vende tanken omkring organdonation.

At få flere unge (15-17-årige) og myndige danskere til at tage stilling til organdonation, hjælp til de pårørende og dem på ventelisten.

At styrke Dansk Center For Organdonations arbejde med at optimere organiseringen af organdonationsindsatsen samt styrke viden omkring organdonation i samfundet, skolerne m.v.

At forøge informationen omkring levende organdonation.

At give sundhedspersonalet bedre arbejdsvilkår via et sted for registrering af spørgsmålet.

6. Hjælp til de pårørende og dem på ventelisten

Hvis dine nærmeste ikke kender din holdning til, om dine organer må doneres, kan det være vanskeligt for dem at træffe beslutningen i sorgens stund. Det er en beslutning, der i forvejen er svær for de fleste at træffe.

Det kan medvirke til at få dig og din familie til at tale sammen, så de kender din holdning til organdonation.

De kan undgå at skulle leve med tvivlen om, de tog det »rigtige eller forkerte valg«, hvis de skal tage stilling på dine vegne uden at kende din holdning.

Det kan give håb og lys i mørket til dem på ventelisten til et donororgan.

Ventelisten tæller små børn (under 15 år), unge (15-19-årige) og voksne, der alle kæmper for at holde fast i livet med opbakning fra deres familier og den faglige støtte, sundhedssystemet kan tilbyde og

hvis liv for alles vedkommende er sat i en uvis og magtesløs situation, mens de håbefuldt venter på et donororgan.

For mange mennesker mister håbet efter årevis på ventelisten, hvis der ikke vises mod til at gå nye veje for at sikre flere organer til transplantation. Hovedstilleren mener derfor godt, der kan forlanges af alle danskere, at de aktivt tager stilling til, om de vil donere deres organer eller ej og framelde sig ordningen. Til det sidste er det helt okay, men vend den om og tænk, hvis det var dig selv eller dit barn, der var på ventelisten.

7. Danskerne er positive over for ændring af lovgivningen:

2021: 30.483 stillere stod bag »Gør organdonation automatisk fra fødslen« – Mads Sebbelov.

2019: 61.348 stillere stod bag Automatisk organdonation fra man fylder 18 år – Patientforeningen Organdonation – ja tak (kilde: Borgerforslag.dk).

8. Megafonmåling:

71 pct. er for: 35 pct.: Man burde automatisk være tilmeldt som organdonor fra fødslen, så man aktivt skal melde fra for at undgå at være donor.

19 pct.: Det bør gøres obligatorisk, at alle bliver tilmeldt donationsregisteret ved det fyldte 18. år – med mulighed for senere at melde fra.

17 pct.: Det bør gøres obligatorisk for unge at tage stilling til at være organdonor, når de fylder 18 år.

25 pct.: Tilmelding som organdonor er et helt privat anliggende, og derfor bør ingen af ovenstående regler indføres. 4 pct.: Ved ikke.

Målingen er foretaget for Politiken og TV 2 8.-9. februar 2021, blandt 1.050 repræsentativt udvalgte danskere (»Tiden er inde nu«: Flertal af danskerne vil vende loven om organdonation på hovedet«, Politiken.dk, den 27. marts 2021).

9. Opfordringer fra myndighederne virker

Udrulningen af den nye sundhedskortapp viser det.

Flere end 60.000 danskere har registreret deres holdning til organdonation i Organdonorregisteret efter den første uge med det digitale sundhedskort som app. Sundhedskortet blev lanceret den 1. juni 2021 af Sundhedsministeriet og indeholder en opfordring til at registrere sin holdning i Organdonorregistret (kilde: organdor.dk).

Til ære for de mange, der døde på ventelisten, og deres pårørende.

Om fremsættelsen i Folketinget

Forslagsstillerne i Folketinget bemærker, at der er tale om et borgerforslag, som inden for den fastsatte frist har opnået det antal støttetilkendegivelser fra borgere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget.

Borgerforslaget er oprindeligt indgivet af Mads Peter Sebbelov, København, som hovedstiller med Lars Sebbelov, København, Lars Erik Sebbelov, Gribskov, Jette Sebbelov, København, Jeanne Dahl Priess, Hillerød, og Rasmus Griechen Priess, Gladsaxe, som medstillere.

Fremsættelsen er alene udtryk for, at forslagsstillerne på vegne af de partier, som støtter borgerforslagsordningen, påtager sig at opfylde en nødvendig betingelse for, at borgerforslaget kan blive behandlet i Folketinget i overensstemmelse med intentionerne bag ordningen.

Fremsættelsen kan således ikke tages som udtryk for, at forslagsstillerne nødvendigvis støtter forslagets indhold.

Beslutningsforslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 2, folketingsåret

2022-23, 1. samling. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2022-23, 1. samling, tillæg A, B 2 som fremsat. B 2 bortfaldt ved folketingsvalget.

Beslutningsforslag nr. B 2 var en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 197, folketingsåret 2021-22. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2021-22, tillæg A, B 197 som fremsat, og tillæg F, møde 120, kl. 11:56. Der henvises endvidere til Folketingets Sundhedsudvalgs brev af 8. juni 2022 til Mads Sebbelov, hovedstiller til borgerforslaget, om orientering om, at B 197 ikke forventes færdigbehandlet af Folketinget i folketingsåret 2021-22 og om baggrunden herfor, jf. B 197, 2021-22 – bilag 3.

Skriftlig fremsættelse

Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Peder Hvelplund (EL), Martin Lidegaard (RV), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Peter Seier Christensen (NB), Peter Kofod (DF) og Aaja Chemnitz (IA):

Vi tillader os herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om aktivt fravalg af organdonation fra det fyldte 18. år i Danmark (borgerforslag).

(Beslutningsforslag nr. B 12)

Der er tale om et borgerforslag, som inden for den fastsatte frist har opnået det antal støttetilkendigelser fra borgere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget.

Fremsættelsen er alene udtryk for, at forslagsstillerne på vegne af de partier, som støtter borgerforslagsordningen, påtager sig at opfylde en nødvendig betingelse for, at borgerforslaget kan blive behandlet i Folketinget i overensstemmelse med intentionerne bag ordningen for borgerforslag.

Fremsættelsen kan således ikke tages som udtryk for, at forslagsstillerne nødvendigvis støtter forslagets indhold.